

ใบงานที่ 7

เรื่อง การใช้โปรแกรมควบคุมการทำงานของหุ่นยนต์

วัตถุประสงค์ (เพื่อให้นักเรียนสามารถ)

1. ติดตั้งโปรแกรม Arduino IDE ได้ถูกต้อง
2. ใช้งานโปรแกรม Arduino IDE ได้ถูกต้อง
3. กำหนดสถานะของขาบนบอร์ด Arduino โดยใช้ตัวแปรได้ถูกต้อง
4. เขียนโปรแกรมแสดงผลสถานะของหุ่นยนต์บนหน้าจอ Serial Monitor ได้
5. บันทึกผลการทดลองได้ถูกต้อง
6. สรุปผลการทดลองได้ตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือและอุปกรณ์

1. คอมพิวเตอร์	จำนวน 1 เครื่อง
2. บอร์ด Arduino UNO R3	จำนวน 1 บอร์ด
3. สาย USB Serial	จำนวน 1 สาย

ทฤษฎีเบื้องต้น

7.1 คำสั่ง pinMode

คือคำสั่งที่มีไว้สำหรับกำหนดการทำงานของ pin ที่ต้องการใช้งาน ให้ทำงานเป็นแบบ OUTPUT หรือ INPUT การทำงานเป็น output เช่น การส่งจ่ายแรงดัน 5 volt. การทำงานเป็น input เช่น การสั่งให้อ่านค่าสถานะสวิตช์ไฟ ว่าเปิดหรือปิดอยู่

```
pinMode(pin ที่ต้องการใช้งาน, OUTPUT หรือ INPUT);
```

7.2 คำสั่ง digitalWrite

คือคำสั่งที่มีไว้กำหนดการทำงานของ pin ที่ต้องการใช้งาน ให้มีสถานะลอจิกเป็น 1 (HIGH = จ่ายแรงดัน 5 volt.) หรือ 0 (LOW = หยุดจ่ายแรงดัน 5 volt.)

```
digitalWrite(pin ที่ต้องการใช้งาน, HIGH หรือ LOW);
```

7.3 คำสั่ง if

คำสั่ง if เป็นคำสั่งสำหรับใช้ตรวจสอบเงื่อนไข เพื่อสั่งให้โปรแกรมเลือกทำงาน ตามผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบเงื่อนไขของคำสั่ง โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
if (เงื่อนไข) {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง  
}
```

การทำงานของโปรแกรม เมื่อใช้การตรวจสอบเงื่อนไขแบบนี้คือ ถ้าเงื่อนไขเป็นจริงก็จะทำงานตามคำสั่งที่อยู่หลังเงื่อนไข แต่ถ้าเงื่อนไขเป็นเท็จก็จะข้ามคำสั่งที่อยู่หลังเงื่อนไขไป

7.4 คำสั่ง if – else

คำสั่ง if-else เป็นการสั่งตรวจสอบเงื่อนไขเช่นเดียวกับ if แต่ใช้สำหรับตรวจสอบเงื่อนไขที่มีเพิ่มขึ้นอีก 1 ทางเลือก โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
if (เงื่อนไข) {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง  
}  
else {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง  
}
```

ซึ่งจากรูปแบบการใช้คำสั่ง if-else แบบนี้มีความหมายเหมือนกับประโยคที่ว่า ถ้าเงื่อนไขเป็นจริงให้ทำอย่างนี้ ไม่เช่นนั้นให้ทำอย่างนั้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าโปรแกรมจะมีทางเลือกในทางทำงานเพิ่มขึ้นมากกว่าการใช้คำสั่ง if อีก 1 ทางเลือก รวมเป็น 2 ทาง โดยทางเลือกแรก เป็นทางเลือกที่โปรแกรมจะทำงานเมื่อ เงื่อนไขเป็นจริง ส่วนทางเลือกที่ 2 เป็นทางเลือกที่จะให้โปรแกรมทำงานเมื่อเงื่อนไขเป็นเท็จ

7.5 คำสั่ง if – else แบบหลายเงื่อนไข

คำสั่ง if-else แบบหลายเงื่อนไขเป็นการสั่งตรวจสอบเงื่อนไขเช่นเดียวกับ if-else แต่ใช้สำหรับการตรวจสอบเงื่อนไขที่มีเงื่อนไขมากกว่า 1 เงื่อนไข โดยมีรูปแบบคำสั่งดังนี้

```
if (เงื่อนไข 1) {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง
```

```
}  
else if (เงื่อนไข 2) {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง  
}  
.  
.  
else if (เงื่อนไข n) {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง  
}  
else {  
    คำสั่งที่ต้องกระทำเมื่อเงื่อนไขเป็นจริง  
}
```

ซึ่งจากรูปแบบการใช้คำสั่ง if-else แบบนี้ มีความหมายเหมือนกับประโยคที่ว่า ถ้าเงื่อนไขที่ 1 เป็นจริง ให้ทำงานที่ 1 ไม่เช่นนั้นให้ตรวจสอบเงื่อนไขที่ 2 และถ้าเงื่อนไขที่ 2 เป็นจริง ให้ทำงานที่ 2 ไม่เช่นนั้น ตรวจสอบเงื่อนไขที่ 3 และถ้าเงื่อนไขที่ 3 เป็นจริง ให้ทำงานที่ 3 ไม่เช่นนั้นให้ตรวจสอบเงื่อนไขที่ n และ เลือกทำงานตามคำสั่งเงื่อนไขที่ n

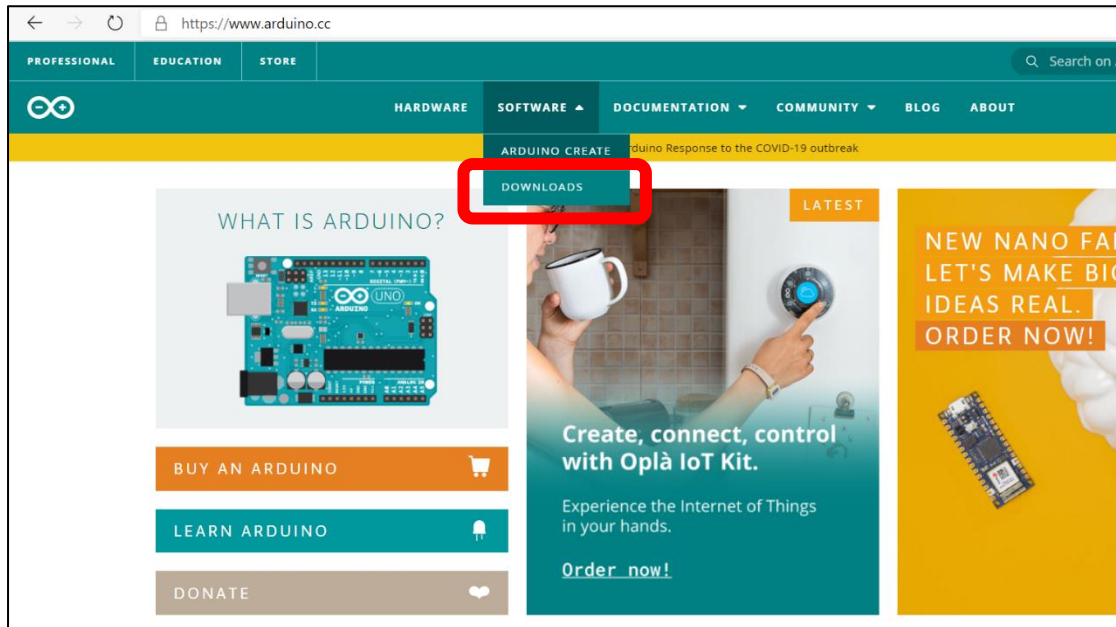
ซึ่งจะเห็นได้ว่า เราสามารถที่จะทำการเพิ่มเติมเงื่อนไขให้กับโปรแกรมเพื่อเป็นทางเลือกในการเลือกทำงานตามคำสั่งต่างๆตามความเหมาะสมได้หลายทางเลือก

ขั้นตอนการทดลอง

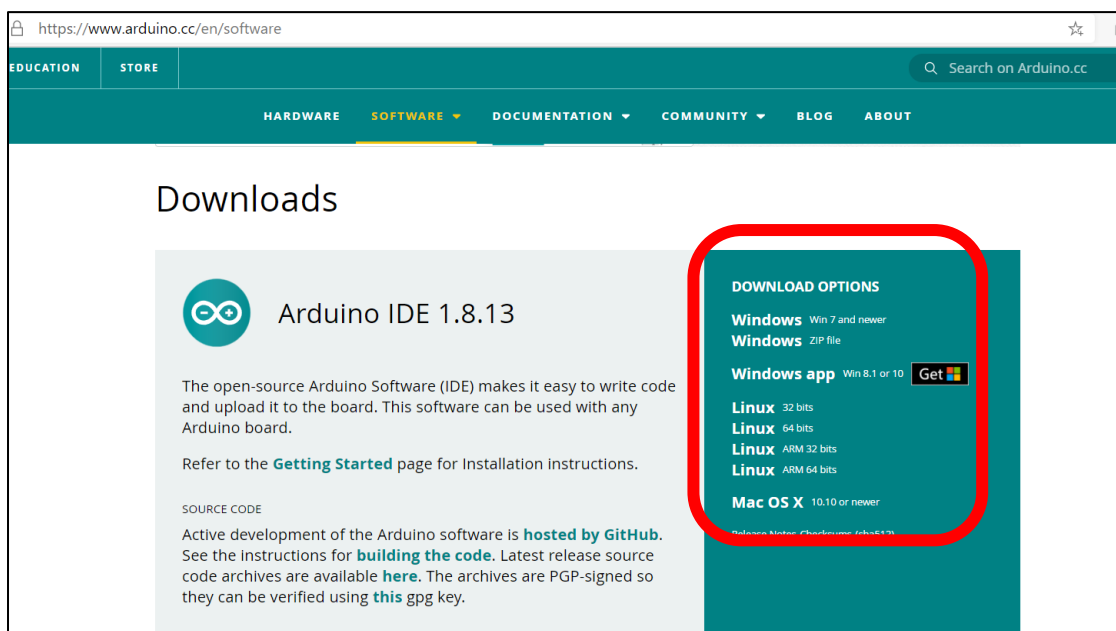
การทดลองที่ 1 การติดตั้งและเริ่มต้นใช้งานโปรแกรม Arduino IDE

1.1 เข้าสู่เว็บไซต์ www.arduino.cc เพื่อดาวน์โหลดโปรแกรม Arduino IDE

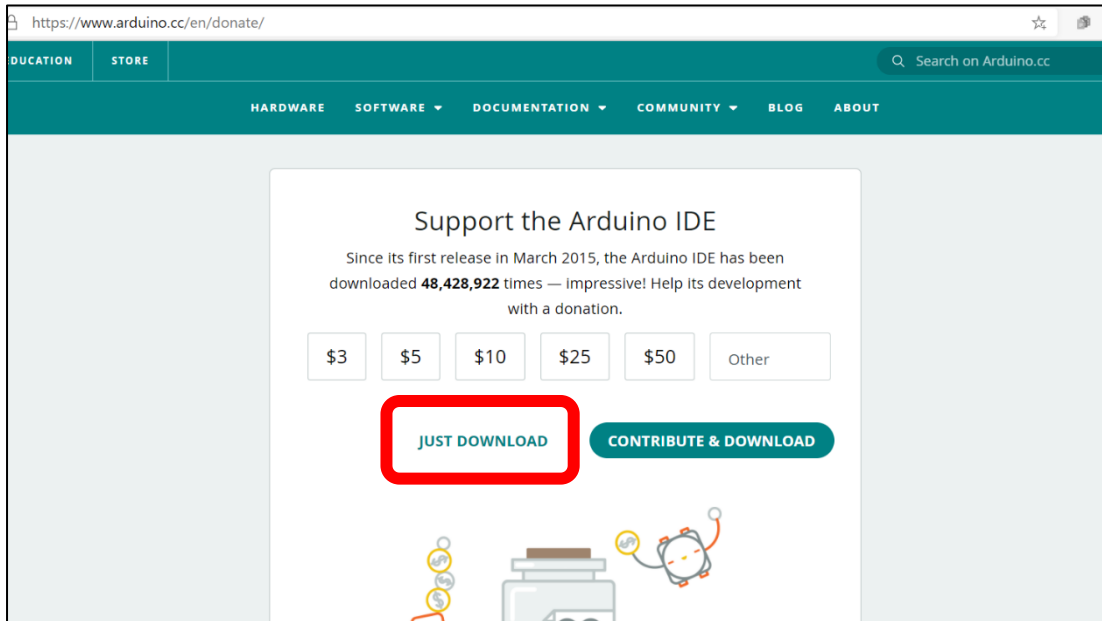
1.2 คลิกเลือกเมนู DOWNLOADS บริเวณแถบด้านบนบนเว็บไซต์

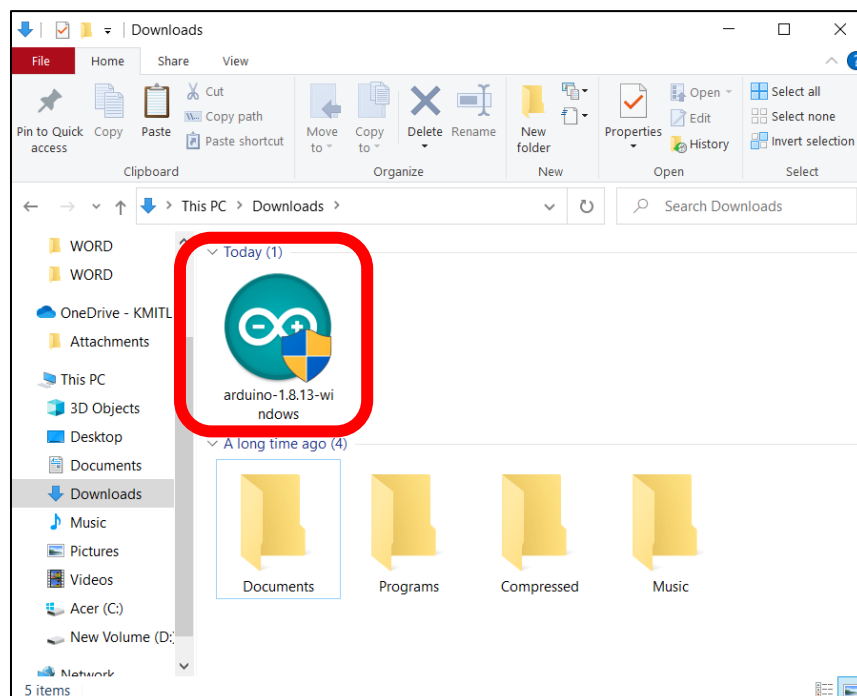
1.2 เลือกการดาวน์โหลดตามระบบปฏิบัติการของผู้ใช้ “สำหรับ Window 7 ขึ้นไปแนะนำให้เลือกตัวเลือก Windows win 7 and newer”

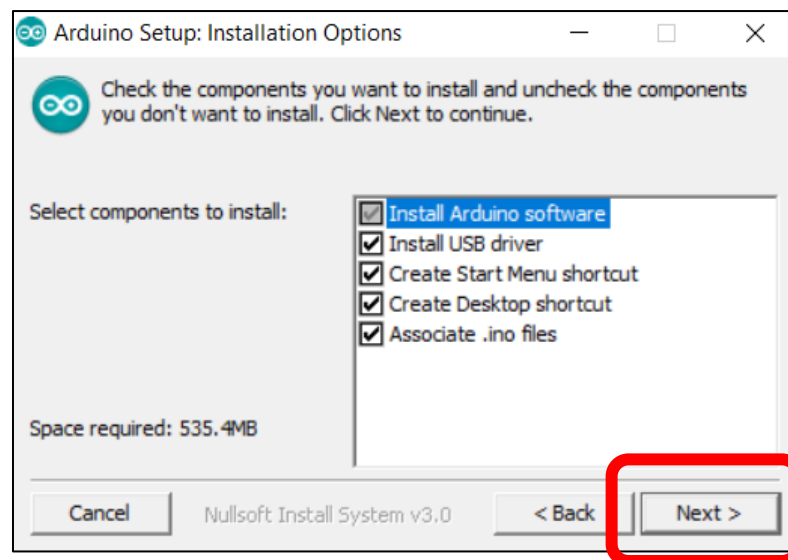
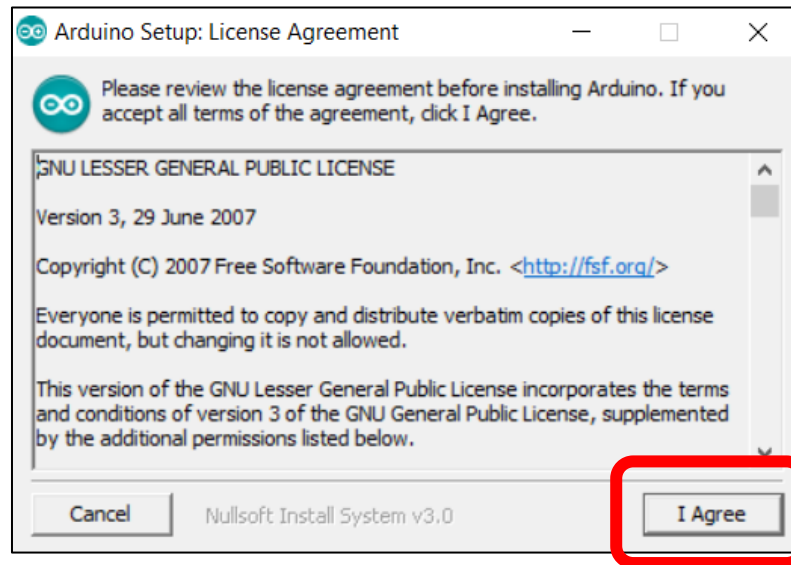
1.3 เลือก JUST DOWNLOAD เพื่อดาวน์โหลดไฟล์ติดตั้งโปรแกรม Arduino IDE

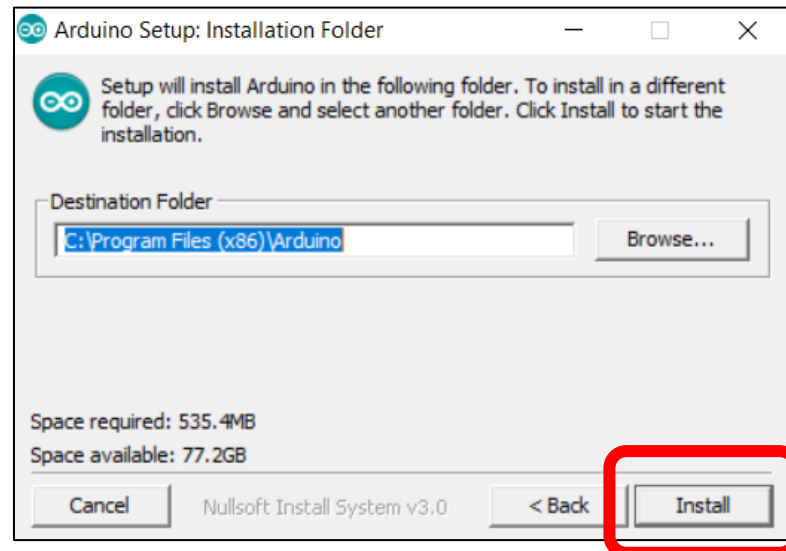

1.4 เมื่อดาวน์โหลดเสร็จสิ้น ให้เข้าไปที่โฟลเดอร์ Downloads ภายในคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้ เพื่อกดติดตั้งโปรแกรมจากไฟล์ที่ดาวน์โหลดเสร็จสิ้น

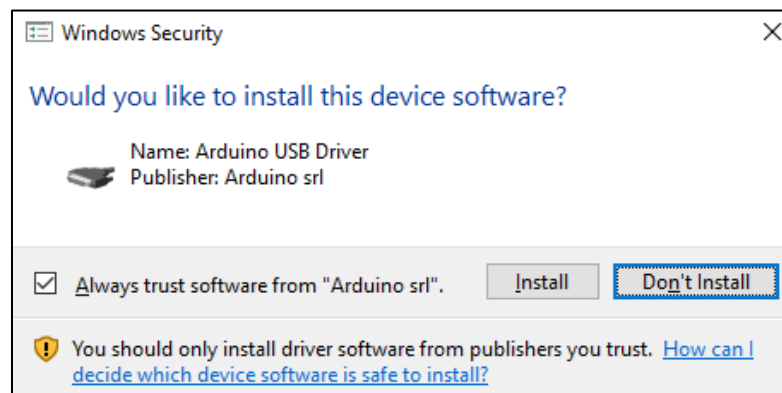

1.5 ทำการติดตั้งตามขั้นตอนดังต่อไปนี้จนเสร็จสมบูรณ์

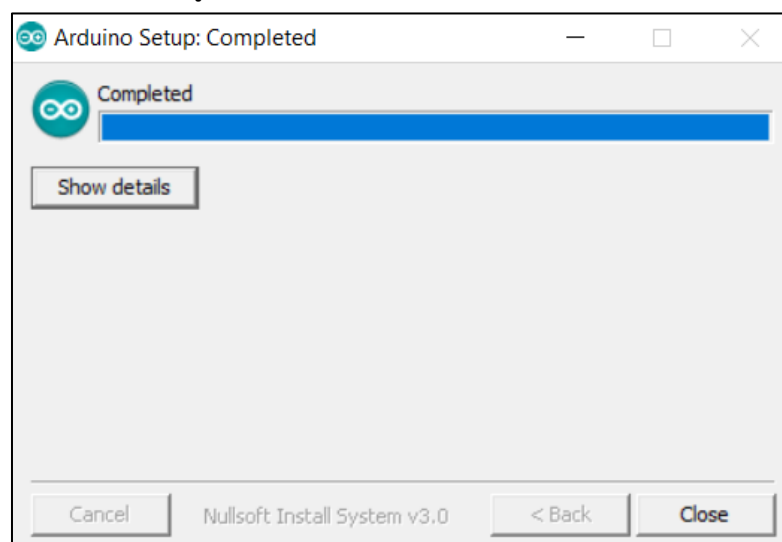

1.6 กรณีที่ปรากฏหน้าต่างดังภาพให้เลือก Install เพื่อติดตั้ง Driver ที่ใช้ในการเชื่อมต่อกับบอร์ด Arduino

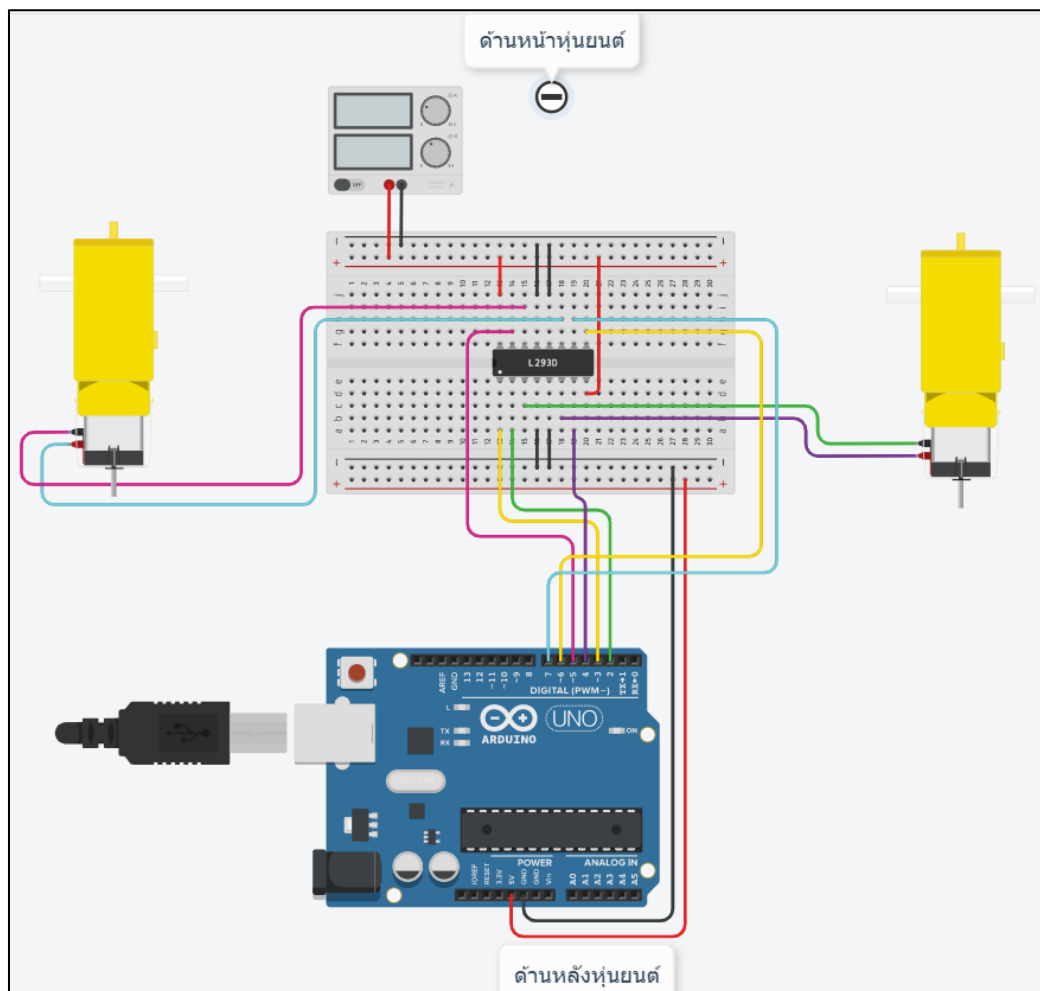

1.7 การติดตั้งเสร็จสมบูรณ์

การทดลองที่ 2 คำสั่งที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของหุ่นยนต์

- 2.1 เข้าสู่เว็บไซต์ www.tinkercad.com แล้วทำการล็อกอินเข้าสู่ระบบโดยใช้ Gmail
- 2.2 เลือก Circuit และเลือก Create new circuit เพื่อสร้างวงจรใหม่
- 2.3 เลือกอุปกรณ์แถบด้านขวามือและต่อวงจรตามวงจรดังต่อไปนี้

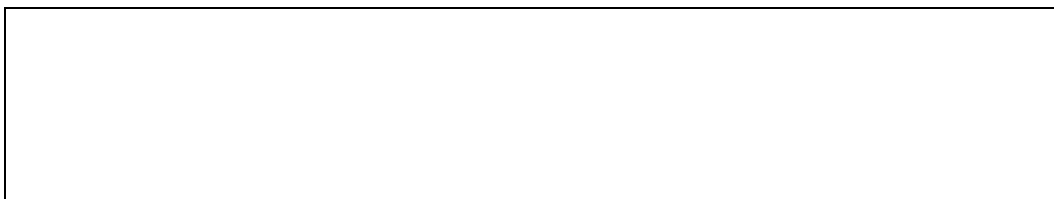

2.4 เขียนโปรแกรมตามโค้ดตัวอย่างที่กำหนดให้ดังนี้

```
1 //กำหนดชื่อให้กับขาที่ใช้งานบนบอร์ด Arduino
2 #define MotorPinRA 2
3 #define MotorPinRB 4
4 #define SpeedPinR 3
5 #define MotorPinLA 5
6 #define MotorPinLB 7
7 #define SpeedPinL 6
8
9 void setup() {
10
11     //กำหนดขาที่ 2 - 7 ให้เป็นโหมด OUTPUT
12     for (byte index = 2 ; index <= 7 ; index++) {
13         pinMode(index, OUTPUT);
14     }
15 }
16
17 void loop () {
18
19     //กำหนดให้มอเตอร์ซ้ายหมุนไปด้านหน้า ด้วยความเร็ว 255 PWM
20     digitalWrite(MotorPinLA, HIGH);
21     digitalWrite(MotorPinLB, LOW);
22     analogWrite(SpeedPinL, 255);
23
24     //กำหนดให้มอเตอร์ขวาหมุนไปด้านหน้า ด้วยความเร็ว 255 PWM
25     digitalWrite(MotorPinRA, HIGH);
26     digitalWrite(MotorPinRB, LOW);
27     analogWrite(SpeedPinR, 255);
28 }
```

2.5 เมื่อพิมพ์โค้ดเสร็จสิ้น ให้รันโปรแกรมโดยการกด Start Simulation

บันทึกผลการทดลองจากการสังเกตหลอดไฟการหมุนของมอเตอร์

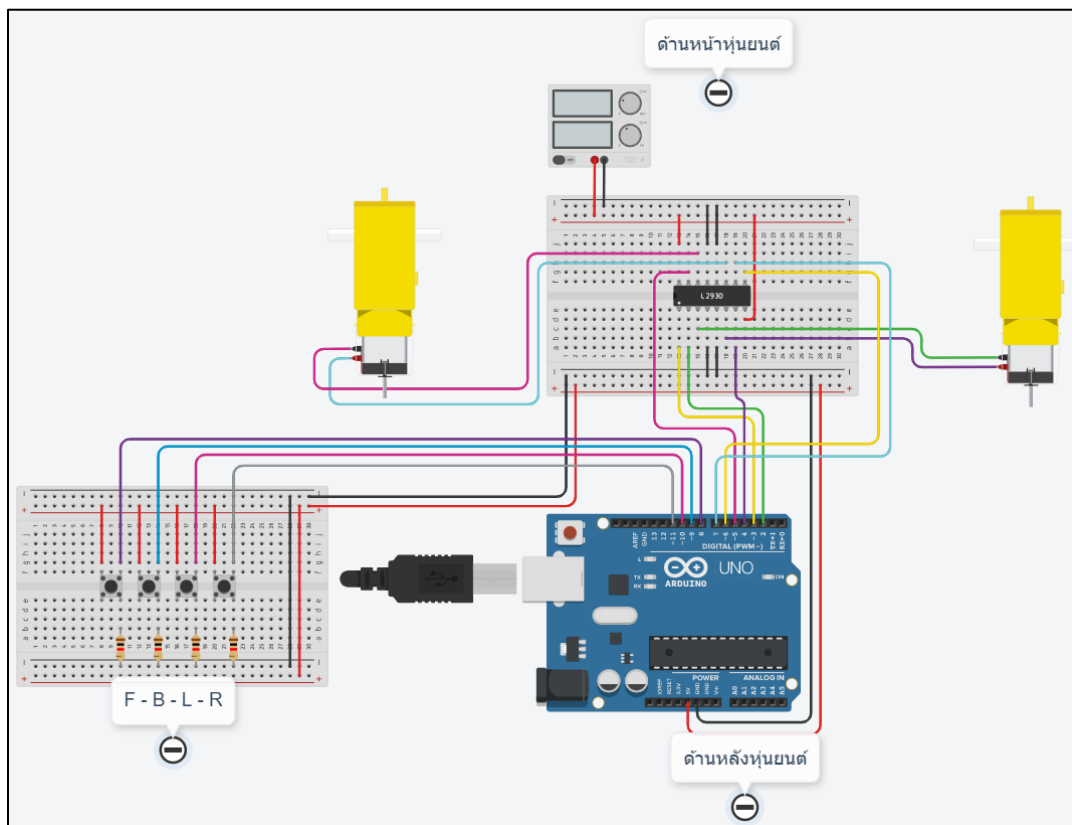
2.6 ทดลองแก้ไขโค้ดโปรแกรมให้มอเตอร์ทั้งสองตัวหมุนกลับอีกทาง และกำหนดความเร็วให้เหลือเท่ากับ 100 PWM

บันทึกผลการทดลองจากการสังเกตหลอดไฟการหมุนของมอเตอร์อีกครั้ง

การทดลองที่ 3 คำสั่งที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมควบคุมการทำงานของหุ่นยนต์โดยใช้สวิตซ์

3.1 แก้ไขเพิ่มเติมวงจรจากการทดลองที่ 2 โดยการเพิ่มสวิตซ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.2 เขียนโปรแกรมตามโค้ดตัวอย่างที่กำหนดให้ดังนี้

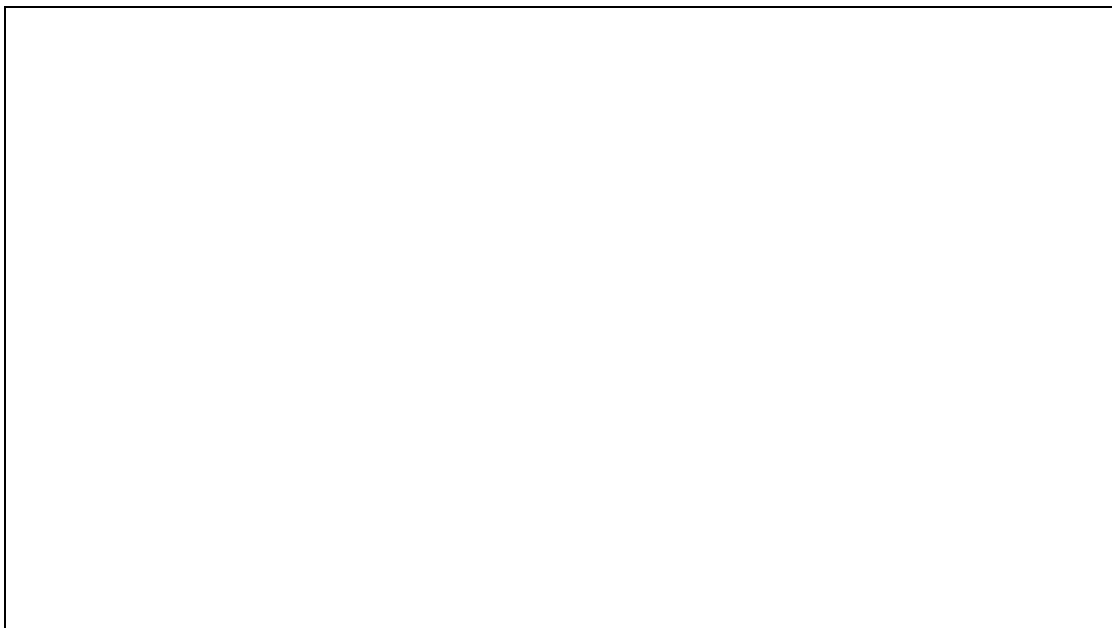
```
1 //กำหนดชื่อให้กับขาที่ใช้งานบนบอร์ด Arduino
2 //ขาที่ต่อใช้งานร่วมกับ IC L293D
3 #define MotorPinRA 2
4 #define MotorPinRB 4
5 #define SpeedPinR 3
6 #define MotorPinLA 5
7 #define MotorPinLB 7
8 #define SpeedPinL 6
9
10 //ขาที่ต่อใช้งานร่วมกับสวิตช์
11 #define SWforword 8
12 #define SWbackword 9
13 #define SWleft 10
14 #define SWright 11
15
16 //สร้างตัวแปรเพื่อเก็บค่าที่อ่านได้จากสวิตช์
17 byte SWF, SWB, SWL, SWR;
18
```

```
19 void setup() {
20
21 //กำหนดขาที่ 2 - 7 ให้เป็นโหมด OUTPUT
22 for (byte index = 2 ; index <= 7 ; index++) {
23     pinMode(index, OUTPUT);
24 }
25
26 //กำหนดขาที่ 8 9 10 และ 11 ให้เป็นโหมด INPUT
27 pinMode(SWforword, INPUT);
28 pinMode(SWbackward, INPUT);
29 pinMode(SWleft, INPUT);
30 pinMode(SWright, INPUT);
31 }
32
33 void loop () {
34
35 //อ่านค่าจากสวิตช์มาเก็บไว้ในตัวแปรเพื่อนำไปใช้
36 SWF = digitalRead(SWforword);
37 SWB = digitalRead(SWbackward);
38 SWL = digitalRead(SWleft);
39 SWR = digitalRead(SWright);
40
41 //สร้างเงื่อนไขเพื่อตรวจสอบการกดสวิตช์
42 if (SWF == HIGH) { //เดินหน้า
43     digitalWrite(MotorPinLA, HIGH);
44     digitalWrite(MotorPinLB, LOW);
45     analogWrite(SpeedPinL, 255);
46     digitalWrite(MotorPinRA, HIGH);
47     digitalWrite(MotorPinRB, LOW);
48     analogWrite(SpeedPinR, 255);
49 }
50 else if (SWB == HIGH) { //เดินถอยหลัง
51     digitalWrite(MotorPinLA, LOW);
52     digitalWrite(MotorPinLB, HIGH);
53     analogWrite(SpeedPinL, 255);
54     digitalWrite(MotorPinRA, LOW);
55     digitalWrite(MotorPinRB, HIGH);
56     analogWrite(SpeedPinR, 255);
57 }
58 else if (SWL == HIGH) { //หมุนซ้าย
59     digitalWrite(MotorPinLA, LOW);
60     digitalWrite(MotorPinLB, HIGH);
61     analogWrite(SpeedPinL, 255);
62     digitalWrite(MotorPinRA, HIGH);
63     digitalWrite(MotorPinRB, LOW);
64     analogWrite(SpeedPinR, 255);
65 }
66 else if (SWR == HIGH) { //หมุนขวา
67     digitalWrite(MotorPinLA, HIGH);
68     digitalWrite(MotorPinLB, LOW);
69     analogWrite(SpeedPinL, 255);
70     digitalWrite(MotorPinRA, LOW);
71     digitalWrite(MotorPinRB, HIGH);
```

```
72   analogWrite(SpeedPinR, 255);  
73   }  
74   else {                               //หยุด  
75       digitalWrite(MotorPinLA, HIGH);  
76       digitalWrite(MotorPinLB, HIGH);  
77       analogWrite(SpeedPinL, 0);  
78       digitalWrite(MotorPinRA, HIGH);  
79       digitalWrite(MotorPinRB, HIGH);  
80       analogWrite(SpeedPinR, 0);  
81   }  
82 }
```

3.3 เมื่อพิมพ์โค้ดเสร็จสิ้น ให้รันโปรแกรมโดยการกด Start Simulation

บันทึกผลการทดลองจากการทดลองกดสวิตช์แล้วสังเกตการหมุนของมอเตอร์

สรุปผลการทดลอง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....